

УДК 618.39-089.888.14-06-037:618.3

© Колектив авторів, 2011.

ПРОГНОСТИЧНІ КРИТЕРІЇ ЗАВМЕРЛОЇ ВАГІТНОСТІ НА РАННІХ ТЕРМІНАХ

О. О. Бала, В. О. Бенюк, Б. А. Сікачев, Бу Вей Вей, А. В. Атамась

*Кафедра акушерства та гінекології №3 (зав. кафедри – проф. В. О. Бенюк),
Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця, м. Київ.*

ASPECTS OF STOP-DEAD PREGNANCY IN EARLY TERMS

O. O. Bala, V. A. Benyuk, B. A. Sikachev, Bu Vey Vey, A. V. Atamas

SUMMARY

In this article we introduced results of examination of women with stop-dead pregnancy on early stages. Analyzing this results we can check the tendency of increasing of this pathology. The highest percent of stop-dead pregnancy in the case of middle-age reproductive women with fouled somatic, obstetrical, gynecological status.

ПРОГНОСТИЧЕСКИЕ КРИТЕРИИ ЗАМЕРШЕЙ БЕРЕМЕННОСТИ РАННИХ СРОКОВ

О. О. Бала, В. А. Бенюк, Б. А. Сикачев, Бу Вей Вей, А. В. Атамась

РЕЗЮМЕ

В статье приведены результаты исследований женщин с замершей беременностью в первом триместре. Анализируя клинико-статистические показатели, мы отмечаем тенденцию роста этой патологии. Большой процент замершей беременности у женщин среднего и старшего репродуктивного возраста с нарушенными соматическим, акушерским и гинекологическим статусами.

Ключові слова: замерла вагітність, аборт, ускладнення.

Невиношування вагітності – важлива проблема сучасного акушерства. Однією з її складових частин є замерла вагітність, відсоток якої у структурі репродуктивних втрат складає 10-20% [1]. Не виникає сумніву, що це питання потребує сучасних методів прогнозування, своєчасної діагностики, проведення відповідних лікувальних заходів і впровадження профілактичних методів, направлених на попередження ускладнень запального генезу, можливість забезпечити нормальну репродуктивну функцію жінки у майбутньому. Слід зазначити, що тривала внутрішньоматкова затримка плідного яйця у матці – загроза не лише здоров'ю, але і життю жінки, оскільки пацієнтки із замерлою вагітністю – група високого інфекційного ризику реалізації гнійно-запальних ускладнень у післяабортному періоді [3, 5, 6].

Частота запальних процесів в матці, порушень менструальної функції, кількість гормоно-залежних захворювань коливається від 15-16% – на ранньому, до 50-60% – на пізньому етапах після проведення абортів [7, 12]. Основними його наслідками є гострі захворювання запального генезу і загострення хронічних процесів геніталій, що може привести до стійкого безпліддя (В. Б. Трубін, 2001; Е. А. Міхніна та ін., 2002). Ендометрит після абортів залишається одним із найрозповсюдженіших інфекційних ускладнень. Його частота складає 30-35% (Н. М. Полозкова та ін., 2001; В. Б. Трубін, 2001). Вивчення віддалених наслідків

медичного абортів показало його негативний вплив на дітородну функцію жінки: виникнення вторинного безпліддя, самовільні аборти, привичне невиношування, трубна вагітність [4, 9, 11]. До пізніх наслідків абортів, причиною яких, як правило, є нейроендокринні порушення центрального генезу, відносять олігоменорею, мено- і метрорагії.

Унаслідок сказаного вище, залишається актуальною проблема профілактики післяабортних ускладнень і стимуляція повноцінної регенерації ендометрію у пацієнток із замерлою вагітністю. Це у майбутньому сприяє збереженню менструальної і репродуктивної функцій жінки і веде до успіху у підготовці до наступної планованої вагітності.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Нами було проведено ретроспективний клініко-статистичний аналіз 800 жінок із замерлою вагітністю та гестаційним терміном до 12 тижнів. Пацієнтки знаходились на обстеженні і лікуванні у пологовому будинку №3 м. Києва. Детально вивчено та проаналізовано анамнестичні дані, гінекологічний та акушерський анамнези.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Етіологія замерлої вагітності різноманітна і залежить від медичних і соціальних чинників, які пов'язані з організмом жінки і чоловіка, особливостями розвитку плоду і можуть діяти як одночасно, так і

послідовно (В. Н. Парусов та ін., 1996). На сьогоднішній день дослідження етіології, патогенезу, клініки замерлої вагітності носять фрагментарний характер.

На основі наших досліджень, ми переконались, що замерла вагітність – проблема, актуальність якої зростає у часовому аспекті: 2003 рік – 110 випадків, 2004 – 155, 2005 – 170, 2006 – 180, 2007 – 185. З 2008 року кількість замерлої вагітності різко зростає і становить відповідно 231, 2009 – 253 випадки, 2010 – 236.

На основі детального аналізу вікових груп жінок із замерлою вагітністю, можна говорити, що лідерами є категорії середнього і старшого репродуктивного віку: 15-20 років – 8,6%, 21-25 років – 28,5%, 26-30 років – 35,4%.

Нами було проаналізовано соціальний статус пацієнток із замерлою вагітністю у I триместрі, адже, загальновідомо, що важкі умови праці в тій чи іншій мірі можуть негативно вплинути на перебіг вагітності.

За професійною діяльністю обстежена група виглядає наступним чином: робітники – 7,4%, службовці – 48,0%, студенти – 19,6%, домогосподарки – 25,0%.

Маса тіла у обстежених жінок із замерлою вагітністю коливалась у межах 54-105 кг, при чому переважна більшість обстежених мали надлишкову вагу, а середній зріст становив 159,34 см. Це дає підставу вважати, що серед пацієнток частіше зустрічаються жінки з порушенням обміну речовин.

На основі аналізу захворювань у дитячому, пубертатному та зрілому віці, звертає на себе увагу висока частота перенесених хронічного тонзиліту, пієлонефриту, циститу, холециститу, гастриту, що є основними ознаками неблагоприємного преморбідного фону.

78,0% обстежених перенесли у дитинстві дитячі інфекційні хвороби. Відомо, що гострі і хронічні інфекції є однією з причин замерлої вагітності. Інфекційні агенти впливають на ембріон і трофобласт, індукуючи трофобластичну недостатність і вторинну ембріопатію [2, 3, 8, 10]. У 35,5% жінок в анамнезі хронічний тонзиліт, у 16,2% – хронічний пієлонефрит, 20,2% – хронічний гастрит, 16,1% – хронічний цистит.

Звертає на себе увагу високий відсоток оперативних втручань – 32,0% у анамнезі пацієнток. Слід зазначити, що важливу роль у формуванні ризику замерлої вагітності відіграють захворювання, які супроводжуються змінами мікроциркуляції та гемодинаміки, і приводять до порушення плодово-плацентарного кровообігу [4]. Вегето-судинна дистонія по гіпо- і гіпертонічному типу реєструвалась у 12,5% обстежених, вроджені і набуті вади серця – у 1,9%.

Особливої уваги заслуговує аналіз акушерського анамнезу пацієнток: ризик замерлої вагітності у повторновагітних удвічі вищий, чим при першій вагітності, 68,0% і 32,0% відповідно.

Досить високий відсоток – 26,0% жінок – перенесли один артіфіційний аборт і у 28,7% у анамнезі вже була замерла вагітність.

Частою патологією у жінок із замерлою вагітністю були перенесені у минулому кольпіти (37,6%), цервіцити (32,7%), ерозія шийки матки (23,2%), гострий сальпінгофорит (32,3%).

Ми провели розподіл пацієнток відповідно терміну замерлої вагітності. У терміні 11-12 тижнів зафіксовано 3,0% випадків, 7-8 тижнів вагітності – 32,2%, 9-10 тижнів – 16,4%, 5-6 тижнів – 48,4%.

Слід зазначити, що з 100% випадків діагноз замерлої вагітності був підтверджений трансвагінальним ультразвуковим обстеженням, оскільки серцеву діяльність у плода можна встановити, починаючи з шостого тижня вагітності (Т. W. Wong et al., 1998; G. C. England, 1998). Як правило, при грубих хромосомних порушеннях здійснюється природний відбір і вагітність переривається у самих ранніх термінах – 3-4 тижні.

Жінки із замерлою вагітністю у I триместрі при надходженні у стаціонар, в основному, скаржились на болі – 28,1% та болі з кров'янистими виділеннями – 35,2%. У 62,0% пацієнток розміри матки при поступленні були менші, ніж повинні бути на даному терміні гестації.

Найчастіше зустрічалася саме внутрішньоутробна загибель ембріона – 90,3% випадків; анембріонія – значно рідше – 9,7% випадків.

ВИСНОВКИ

Таким чином, на основі проведених нами обстежень пацієнток із замерлою вагітністю можна зробити наступні висновки: кількість випадків цієї патології у жінок середнього та старшого репродуктивного віку зростає. Замерла вагітність частіше зустрічається при обтяженому соматичному, акушерському та гінекологічному анамнезах. Жінки переважно скаржаться на болі з кров'янистими виділеннями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Айламазян Е. К. Невідкладна допомога при екстремальних станах в акушерській практиці / Айламазян Е. К. – Н. Новгород: Видавництво НГМА, 1997. – 272 с.
2. Ганіна С. А. Патологія плідного яйця і позазакричних органів у жінок з інфекцією геніталій: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.01 «Акушерство та гінекологія» / С. А. Ганіна. – Омськ, 2000. – 20 с.
3. Інфекційні аспекти вагітності, що не розвивається / Н. М. Полозкова, В. Г. Істрагов, Б. Б. Мукова [та ін.]: матеріали 3-го Російського форуму «Мати і дитина» (Москва, 22-26 жовтня 2001 р.). – Москва, 2001. – С. 151-152.
4. Клініко-морфологічні паралелі при вагітності, що не розвивається / Е. Л. Давтян, З. С. Хожаєва, П. А. Кирющенков [та ін.]: матеріали 4-го російсько-

го форуму [«Мати і дитина»], (Москва, 21-24 жовтня 2002 р.). – Москва, 2002. – С. 264–265.

5. Міхніна Е. А. Морфо-функціональний стан ендометрію у жінок із самовільними викиднями і привичним невиношуванням вагітності / Е. А. Міхніна : матеріали 4-го російського форуму [«Мати і дитина»], (Москва, 21-24 жовтня 2002 р.). – Москва, 2002. – С. 409–410.

6. Мукова Б. Б. Інфекційний генез синдрому ранніх втрат плоду: міфи і реальність / Б. Б. Мукова : матеріали 4-го російського форуму [«Мати і дитина»], (Москва, 21-24 жовтня 2002 р.). – Москва, 2002. – С. 414–416.

7. Омаров С.-М. А. Профілактика кровотеч при вагітності, що не розвивається / С.-М. А. Омаров, Ю. І. Магомедов // Акушерство і гінекологія. – 1991. – № 3. – С. 43–46.

8. Патогенез, діагностика і лікування внутрішньоутробної інфекції / М. В. Тарєєва, І. І. Федорова,

А. В. Ткачева [та ін.] // Вісник російської асоціації акушерів-гінекологів. – 1994. – № 2. – С. 11.

9. Перинатальні аспекти штучного аборту / Н. К. Нікіфоровський, В. Н. Покусаєва, В. Н. Петрова [та ін.] // Вісник російської асоціації акушерів-гінекологів. – 2000. – № 1. – С. 25.

10. Пестрикова Т. Ю. Внутрішньоутробне інфікування, можливості прогнозування, діагностики і лікування. Ведення вагітності і пологів високого ризику / Пестрикова Т. Ю. – Москва, 1994. – С. 107–121.

11. Привична втрата вагітності / Сідельнікова В. М. – Москва, 2002. – 304 с.

12. Сідорова І. С. Діагностика і лікування внутрішньоутробної інфекції по триместрам вагітності / І. С. Сідорова, І. О. Макаров, С. М. Воєводін : матеріали 4-го російського форуму [«Мати і дитина»], (Москва, 21-24 жовтня 2002 р.). – Москва, 2002. – С. 558–560.